

לתגובות הערות: שגיא 054-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 17:06

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 18:04

ר"ת: 18:39

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 388 15.2.2019 - י' אדר א' תשע"ט

וְהָאֱלֹהִים הִשְׁמַע לָנוּ
וְיִשְׁמַע לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
וְיִשְׁמַע לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ

פְּרִשְׁת - הַתְּצִיָּה

וְאֵלֶּה הַבְּגָדִים אֲשֶׁר יַעֲשׂוּ חֶשֶׁן וְאַפּוֹד וּמְעִיל וְכַתָּנָת (כח,ד)

הכתונת מכפרת על מכירת יוסף, שהפשיטו לו את כתונתו (בכור שור).

תלמיד חכם מופלג, מרביץ תורה ומשיב רבים מעוון, הגיע אל מו"ד יצחק זילברשטיין שליט"א, ובפיו הסיפור המופלא הבא: אפילו לא שלום או בוקר טוב, וגם ל-ד' אמותיי אף אחד לא העז להתקרב. ישבתי לבדי בפינת הכיתה, מנוכר ומנודה, והחליט לעשות עלי 'חרם כיתתי'. בהיותו 'מנהיג הכיתה', כולם צייתו לדבריו. לא היה תלמיד אחד שדיבר עימי, נולדתי להורים חילוניים, ומטבע הדברים למדתי במוסד חינוך חילוני. בכיתה ח', אחד מילדי הכיתה קינא בי מאוד, מוקצה מחמת מיאוס. כשניסתי לחפש חברים מכיתות אחרות, אותו תלמיד הרחיב את החרם ל'חרם בית ספרי!'. עכשיו לא היה אחד בכל בית הספר שהתקרב אלי. כשסוף סוף מישהו התקרב לומר לי דבר-מה, בפיו היו דברי עלבון והשפלה... לא ניתן לתאר במילים את שעבר עלי. הייתי במצב נפשי נורא, בליבי נפער פצע שלא הפסיק לדמם, והחלטתי שלא אדרוך יותר בבית הספר. הוריי היו אובדי עצות, חששו שאפלט חלילה לרחוב. בתחילה חשבו לרשום אותי לבית ספר ממלכתי אחר, אך שוב חששו, שמחמת האופי החלש שלי, אהיה שוב קרבו להתעללויות של תלמידים אכזרים. מחוסר ברירה, החליטו לבסוף להכניס אותי לתלמוד-תורה מסויים בעירנו, שם מחנכים לדרך ארץ ואהבת הזולת באופן מיוחד. על אף שהבית היה עדיין חילוני לגמרי, רשמנו אותי למוסד התורני, בתקווה ששם מצבי הנפשי ישתפר.

מהיום הראשון בתלמוד-תורה, התחבבתי על כל חברי הכיתה. מעמדי בחברה היה מצויין, וגם המלמד התייחס אלי ממש כאילו הייתי בנו... מטבע הדברים, בתחילה התקשיתי ללמוד גמרא, אך עם הזמן קלטתי היטב את הסוגיות, עד שהתאהבתי לגמרי בלימוד הגמרא... לאחר סיום לימודיי בתלמוד-תורה, המשכתי לאחת הישיבות המצויינות... (כאמור, כיום אותו ילד הפך לתלמיד חכם מופלג). כמובן שהדבר השפיע גם על שאר בני משפחתי, עד שביתנו עבר מהפך של ממש, מבית ללא שום סממן דתי - לבית של תורה!

במשך השנים הרבות שחלפו, פעמים רבות עלו בליבי הזיכרונות הקשים מהעבר, וכמובן דמותו של אותו תלמיד חסר-לב שהתעלל בי בצורה האכזרית ביותר. אך עם זאת, לא הפסקתי להודות לה' יתברך על כך – שכן אילולא אותו בחור – מי יודע היכן הייתי היום; הן כל כניסתי לעולמה של תורה, לא היתה אלא בסיבתו...

והנה, ביום בהיר אחד התקבל אצלי מכתב ספוג בדמעות. הזדעזעתי לראות שעל החתום היה לא אחר מאשר--- אותו תלמיד שפגע בי נוראות לפני למעלה מעשרים שנה! במכתבו סיפר שעברו עליו ייסורים מרים, והוא ורעייתו ממתנים כבר שנים ארוכות להיפקד בפרי-בטן. "לאחרונה התחלתי 'להתחזק' – המשיך – וכשפניתי לאחד מצדיקי הדור לברכה וישועה, תגובתו היתה: 'כדאי שתבדוק טוב אם לא פגעת במישהו בעבר...! כמובן שלא היה צריך לחשוב הרבה; מיד נזכרתי בך. כעת אני מתחנן שתסלח לי, ותשלח לי על גבי הגלויה המצורפת 'כתב מחילה', ואולי ירחמו עלי מהשמיים'."

הת"ח סיים את סיפורו בשאלה המעניינת שכעת התעוררה אצלו: כמובן שאת כתב המחילה אשלח לאיש, אלא, שהוא צירף למכתב שטרות רבים של כסף, כדמי פיוס, ואיני יודע אם אני רשאי לקחת את הכסף; הלוא תמיד חשבתי שאני אסיר תודה לתלמיד הזה, כאמור, ואם כן שמא עלי לשלוח לו את הכסף בחזרה (ואולי אף להוסיף לו מעט, כאות הוקרה...)?

השיב מו"ר שליט"א: ידועים דברי חז"ל (ב"ב ט"ז). שפנינה שציערה את חנה, לשם שמים נתכוונה, כפי שאומר הכתוב: "וכעסתה צרתה גם כעס (מכעסת וחוזרת ומכעסת). בעבור הרעמה, כי סגר ה' בעד רחמה". פנינה ציערה את חנה מתוך כוונה טהורה – אך ורק על מנת לדרבן אותה שתרים קולה ותזעק בתפילה לקב"ה כדי לזכות בנים, ואז ירחם עליה הבורא ויפקוד אותה בישועה ורחמים. כיצד היתה מכעיסה פנינה את חנה? – אומר המדרש (ילקוט"ש רמז ע"ז): היתה פנינה משכמת ואומרת לחנה: 'מדוע אינך קמה ומרחצת פניהם של בנייך כדי שילכו לבית הספר, למה אינך מכינה להם כריכים?!', ובשעת הצהריים היתה אומרת לה: 'חנה אין את עומדת ומקבלת פניהם של בנייך שבאו מבית הספר?!'. עוד היתה מוסיפה ופונה אליה: 'חנה אני הולכת לקנות בגדים וילקוטים לילדים, האם תרצי להצטרף אלי כדי לקנות גם לילדייך?!'...

האם ציעורה והכעסותיה של פנינה נשאו פרי? – בוודאי שכן – כפי שנאמר בילקוט שמעוני (שם): "וכעסתה בעבור הרעימה על אלוקים. אמר הקב"ה לפנינה: את מרעמת אותה עלי, חייך, אין רעמים שאין אחריהם מטר, ומיד אני פוקדה, שנאמר כי פקד ה' את חנה!" הרי לנו שלא רק שפנינה נתכוונה לשם שמים, אלא שגם פעלה את הישועה של חנה; חנה זכתה בבן חכם וצדיק שהאיר את העולם כולו, בן שהיה לנביא ה', השקול כמושה ואהרון!

ואף על פי כן – פנינה נענשה נוראות! כדכתיב "עד עקרה ילדה שבעה, ורבת בנים אמללה" – על כל בן שהיה נולד לחנה, פנינה היתה קוברת שניים מבניה! חנה ילדה ארבעה ופנינה קברה שמונה, וכשעמדה חנה ללדת את בנה החמישי, הבינה פנינה שהיא עומדת לאבד את שני בניה האחרונים, ולכן התחננה פנינה לחנה שתתפלל שלא ימותו בניה. כמובן שחנה נעתרה לבקשתה. בזכות חנה, נותרו בחיים שני בניה האחרונים של פנינה, ולפיכך הם נקראו על שם חנה- "עד עקרה (חנה) ילדה שבעה" (את חמשת ילדיה ואת שני ילדי פנינה שהחיייתה בתפילתה).

והשריש לנו רבינו הגר"ח שמואלביץ זצ"ל (שיחות מוסר, א'-כ"ד), שהפוגע בחבירו, יהיו מחשבותיו וכוונותיו אשר יהיו, דומה הוא לאדם שמכניס ידו לתוך אש – כשם שהאש שורפת בדרך הטבע, כך הפגיעה בזולת מענישה את האדם, ושום כוונה טובה אינה יכולה לשנות מאומה. ולענייננו, נוכל אפוא ללמוד, שבמקרה שכוונת הפוגע היתה לשם רדיפה וגרימת צער (כלל לא לשם שמים, אלא להיפך), כל שכן שראוי להיענש בחומרה וזקוק לכפרה, למרות שפגיעתו הצמיחה טובה. ולכן, מן הדין, פשיטא שרשאי התלמיד חכם לקבל את הכסף. אמנם, ממידת חסידות – אמרנו לת"ח – ראוי להשיב את הכסף.

כי הנה מספרת לנו התורה (שמות ב', י"ח-י"ט), שלאחר שמושה רבינו הציל את בנות יתרו מהרועים, הן באות ומספרות לאביהן: "איש מצרי הצילנו מיד הרועים", ושואל המדרש (שמו"ר א', ל"ב): וכי משה רבינו מצרי היה? ומיישב המדרש באמצעות משל: ערוד נשך לאדם אחד, ובכאבו הגדול, רץ הנשוך ליתן רגליו במים. נתנן לנהר, ולפתע הבחין להפתעתו ב...תינוק ששוקע במים. שלח האיש ידו והציל את התינוק. אמר לו התינוק: 'אילולא אתה, כבר הייתי מת'. אמר לו: 'לא אני הצלתיך, אלא הערוד שנשכני וברחתי הימנו, הוא הצילך'... וכעין זה אמרו בנות יתרו למושה, 'יישר כוחך שהצלתנו מיד הרועים', אמר להם משה: 'אותו מצרי שהרגתי (ומחמת כן ברחתי לכאן), הוא הציל אתכם!' ולכך אמרו הבנות לאביהן 'איש מצרי' הצילנו, כלומר, מי גרם למושה שיבוא אצלנו – הלא הוא אותו איש מצרי שהרג...

למדנו מכל זאת – אומר הגר"ח שמואלביץ (שיחות מוסר, ב'-ל"ב) – 'כי הנהנה ומקבל טובה מחבירו, אפילו לא נתכוין הלה כלל לטובתו, ואפילו נסתבב הדבר בעקיפין – הרי זה חייב להכיר טובה למי שסיבב וגרם לו טובתו'. וגם בענייננו – מאחר ובסיבת אותו פוגע התגלגל הדבר וזכה הנפגע לחיי עולם (הוא ובני משפחתו), יש מקום להכיר לו טובה ולהשיב לו את הכסף. לסיכום: מן הדין אין צריך להשיב את הכסף, אלא רק ממידת חסידות (ופריו מתוק).

וְאַתָּה תְּצוּהוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ שְׁמֹן זֵית זָךְ וְזֵית זָךְ פְּתִית לְמַאֲוֵר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד (כו,כ)
מה זה 'להעלות נר תמיד'? פעם אחת היה איזה מיליונר שהיו לו שלושה בנים. והנה, הגיעה העת בא החליט האב לעשות סדר בירושה, ולכתוב צוואה על מנת למנוע מחלוקות מהבנים לאחר פטירתו מן העולם. שאל האב את הבן הראשון: "אם אני אוריש לך מיליונים מה תעשה בכסף?". אמר לו הבן הראשון: "אבא, אתה יודע מה אני אעשה? אני אקים רשת כוללים על שמך, ואני אבנה לכבודך את בית המדרש הגדול בעולם. ולא רק זה ... בתוך המבנה גם יהיה בית הכנסת הכי מפואר בעולם, והכל רק על שמך". טוב, פנה האב לבן השני ושאל אותו את אותה השאלה, ענה לו הבן השני: "אבא, אני אקים בית חולים על שמך, ואני אדאג שיהיו שם את המכשירים הכי משוכללים, אתה יודע כמה הצלות חיים ייזקפו על שמך בעולם הבא?! ולא רק, את בית התמחוי הגדול בעולם אני אקים לכבודך, מיליונים של מורעבים יהיו שבעים רק בזכותך". טוב, פנה האב לבן השלישי עם אותה השאלה, ענה לו הבן השלישי: "אבא, בשביל שאני אוכל להסביר לך מה אני אעשה עם המיליונים שתוריש לי, אני חייב לקחת אותך איתי לביתי". התלווה האב לבנו, שהוביל אותו לכיוון המרתף החשוך. הבן הדליק נר, וירד לפני אביו אל עבר המרתף החשוך, כשאביו נמצא מאחוריו. פנה הבן לאב ואמר: "נו אבא, אתה רואה? אתה רואה מה אני אעשה עם הירושה הגדולה שלך?". ענה לו האב: "בני, איני רואה כלום, אתה מסתיר לי את האור". אמר הבן לאב: "בוא נעלה חזרה למעלה". "אבל לא ראיתי כלום...", הפציר בו אביו. "אבא, בוא ואסביר לך, המצווה נחשבת לנר, 'פִּי נֵר מְצוּהָ', אבל מי הוא זה שנהנה מהמצווה? רק מי שמחזיק בנר ... אם אתה תשאיר את הנר לבנים שלך, אתה לא תראה מזה כלום, הם רק יסתירו לך את האור. לכן אבא, במקום להשאיר את המיליונים ירושה לבנים שלך שיעשו איתם מצוות, תעשה אתה בעצמך מצוות בכסף שלך, וכך תוכל להחזיק בנר, מבלי שאף אחד אחר לא יסתיר לך". **וְאַתָּה תְּצוּהוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל** – כשאתה עושה צוואה לבנים שלך, וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ שְׁמֹן זֵית זָךְ' – את העיקר, את השמן הזך, תשאיר בשבילך... כדי שיהיה לך לנר, נר מצווה שאיר לך למעלה תמיד. (אפריון שלמה גיליון 206)

הכל לטובה! (אפריון שלמה גיליון 206)

כל מה דעביד רחמנא – לטב עביד!

פעם היה איזה מלך שהיה לו יועץ שכל הזמן היה אומר לו 'הכל לטובה!'. יום אחד המלך יצא לצוד ביער, והוא החליט לקחת איתו רק את היועץ הזה. המלך ירה חיצים, ולפתע חץ אחד השתחרר מן הקשת טרם זמנו, ונכנס בטעות ברגל של המלך... הרגל שתתה דם, אך המלך שהיה בקי בכל החכמות חבש לעצמו את הרגל, ותוך כדי החבישה הוא שומע את היועץ לוחש לו: "הכל לטובה... זה הכל לטובה..."

המלך כבר התעצבן, אמר ליועץ: "תחפור עכשיו בור!", היועץ החל לחפור, וכשסיים אמר לו המלך: "עכשיו תיכנס לתוך הבור ותישאר כאן, ושיהיה לך לטובה!!!". טוב, היועץ עשה כציווי המלך, והמלך הלך לדרכו. בדרך פגשה בו חבורת קניבלים אוכלי בשר אדם, כמובן שמיד תפשו אותו, קשרו אותו, והדליקו כבר את המנגל... אך טרם שנעצו בו את השיפוד, הבחינו הקניבלים כי יש לו פצע מדמם ברגל, והם חששו לאכול אותו, כי מי יודע אולי הפצע מזוהם... הם אוכלים רק בריא... אז שחררו אותו.

המלך כבר הבין שכל הפציעה שלו אכן היתה לטובה, וכשהוא חזר אל הבור, הוא מצא שם את היועץ רוקד משמחה, ושר בקולי קולות: "הכל לטובה! הכל לטובה!". סיפר לו המלך את כל הסיפור ואמר לו: דע לך שאכן הפציעה שלי היתה לטובה, כי אם לא היו אוכלים אותי הקניבלים, אבל למה אתה חשוב שזה שאתה בבור זה לטובה!?", אמר לו היועץ: כי אם אני הייתי נמצא איתך, היו אוכלים את הבשר שלי..."

היסוד הגדול ביותר שלומדים מהמגילה שכל פרט ופרט שעובר על בן אדם בחיים, הכל מתוכנן בדקדוקי הדקדוק, והכל לטובתו, גם אם נראה לו בתכלית שהדבר לרעתו, לעתיד לבוא עוד יתברר לו שזה בדיקת הפוך – נהפוך הוא! תארו לכם, מרדכי היהודי מציל את המלך הגדול בעולם ממוות שתכננו לו שני הסריסים שלו... הוא הציל את המלך! ועוד ממוות בטוח! ומה הפרס שהוא מקבל... הוא זכה להיכתב בספר הזכרונות... איזה מן פרס זה?! המלך אחשוורוש שהיה פזרן בממון, אותו מלך שעושה משתה של 180 יום ומחלק יין לכל אורח לפי הגיל שלו, הוא לא יכול היה לשחרר לפחות איזה כמה זהובים... לא, ספר הזכרונות... הזוי! רק בעיני בשר ודם, אוי ואבוי מה היה קורה לנו, אם הפרס היה משהו אחר מאשר להיכתב בספר הזכרונות... זו היתה אתחלתא דגאולה של עם ישראל..."

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, לירון בן פנינה, אפרת בת מוול, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן בת גילה.

לזרע בר קיימא: מוריה בת אורנה, מורן בת רותי, קורל בת סיגל.

לפרנסה טובה: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.

לרפואה שלמה: ציפורה בת מורוור, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמות: אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארוז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשוילי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מוולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, ז'קלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה ובוולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל.